

KARL MARXIN OPIN HISTORIAALLISET KOHTALOT

Pääasia Marxin opissa on proletariaatin, sosialistisen yhteiskunnan luojaan, maailmanhistoriallisen tehtävän selvittäminen. Onko tapahtumain kulku koko maailmassa vahvistanut tämän opin sen jälkeen kun Marx oli sen esittänyt?

Marx esitti sen ensi kerran vuonna 1844. Vuonna 1848 ilmestynyt Marxin ja Engelsin „Kommunistisen puolueen Manifesti” antaa jo eheän, järjestelmällisen, vielä nytkin laatuaan parhaan esityksen tästä opista. Maailmanhistoria on tuosta ajankohdasta lähtien jakaantunut selvästi kolmeen pääkauteen: 1) vuoden 1848 vallankumouksesta Pariisiin Kommuuniin (1871); 2) Pariisin Kommuunista Venäjän vallankumoukseen (1905); 3) Venäjän vallankumouksesta eteenpäin.

Luokaamme silmäys Marxin opin kohtaloihin kullakin näistä kausista.

I

Ensimmäisen kauden alussa ei Marxin oppi ole suinkaan vallitseva. Se on vain eräs tavattoman monilukuisista sosialismin fraktioista ja virtauksista. Vallitsevina ovat sitävästoin sellaiset sosialismin muodot, jotka ovat pääasiassa sukua meidän narodnikkilaisuudellemme: historiallisen liikkeen materialistisen perustan ymmärtämättömyys, kykenemättömyys kapitalistisen yhteiskunnan kunkin luokan osuuden ja merkityksen arvioimiseen, demokraattisten uudistusten porvarillisen olemuksen peitteleminen erilaisilla, muka sosialistisilla fraaseilla „kansasta”, „oikeudenmukaisuudesta”, „oikeudesta” y.m.s.

Vuoden 1848 vallankumous antaa kuolettavan iskun kaikille näille äänekkäille, kirjaville, kirkuille marxilaisuutta *edeltäneen* sosialismin muodoille. Vallankumous näyttää kaikissa maissa yhteiskunnan eri luokat *toiminnassa*. Tasavaltalaisen porvariston toimeenpanema työläisten ampuminen kesäkuun päivinä 1848 Pariisissa osoittaa lopullisesti, että *ainoastaan* proletariaatti on olemukseltaan sosialistista. Liberaalinen porvaristo pelkää tämän luokan itsenäisyyttä sata kertaa enemmän kuin mitään taantumusta. Pelkurimaiset liberaalit matelevat taantumuksen edessä. Talonpoikaisto tyytyy feodalismin jätteiden lakkauttamiseen ja siirtyy järjestyksen puolelle, vain silloin tällöin horjuen *työväenjoukkojen ja liberaalisen porvariston välillä*. Kaikki opit *ei-luokkasosialismista ja ei-luokkapolitiikasta* osoittautuvat tyhjäksi loruksi.

Pariisin Kommuuni (1871) saattaa päätökseen tämän porvarillisten uudistusten kehityksen; tasavalta, s.o. se valtiojärjestyksen muoto, jossa luokkasuhteet esiintyvät kaikkein peittelemättömimmässä muodossa, saa kiittää lujittumisestaan ainoastaan proletariaatin sankaruutta.

Kaikissa muissa Euroopan maissa sekavampi ja vähemmän loppuunviety kehitys johtaa samaan muotoutuneeseen porvarilliseen yhteiskuntaan. Ensimmäisen kauden (1848—1871), myrskyjen ja vallankumousten kauden loppupuolella marxilaisuutta edeltänyt sosialismi *kuolee*. Syntyvät itsenäisiä *proletaarisia* puolueita: ensimmäinen Internationale (1864—1872) ja Saksan sosialidemokratia.

II

Toinen kausi (1872—1904) eroaa ensimmäisestä siinä, että se on luonteeltaan „rauhallinen”, että ei ole vallankumouksia. Länsi oli vienyt päätökseen porvarilliset vallankumoukset. Itä ei ollut vielä kasvanut niiden tasolle.

Länsi astuu tulevien uudistusten aikakauden „rauhallisen” valmistelun vaiheeseen. Kaikkialla muodostuu pohjaltaan proletaarisia sosialistisia puolueita, jotka opettelevat käyttämään hyväkseen porvarillista parlamentarismia, luomaan omaa päivälehdistöään, omia valistuslaitoksiaan, ammattiliittojaan ja osuusliikkeitään. Marxin oppi saa täyden voiton ja — *leviää*. Proletariaatin voimien keräämis-

ja kokoamisprosessi, sen valmentaminen edessäoleviin taisteluihin edistyy hitaasti, mutta herkeämättä.

Historian dialektiikka on sellainen, että marxilaisuuden voitto pakottaa sen vihollisia *pukeutumaan* marxilaisiksi. Sisäisesti mätä liberalismi koettaa päästä elpymään sosialistisen *opportunistin* muodossa. Kauden, jonka kuluessa valmistellaan voimia suuriin taisteluihin, marxilaisuuden viholliset tulkitsevat näistä taisteluista luopumiseksi. Orjien aseman parantamisen taistelua varten palkkaorjuutta vastaan he selittävät siinä mielessä, että orjat myykööt kolkosta oikeutensa vapauteen. He saarnaavat raukkamaisesti „yhteiskunnallista rauhaa” (s.o. rauhaa orjanomistuksen kanssa), luopumista luokkataistelusta j.n.e. Heillä on hyvin paljon kannattajia sosialististen parlamentaarikkojen, erilaisten työväenliikkeen virkamiesten ja „myötämielisen” sivistyneistön keskuudessa.

III

Opportunistit eivät olleet ehtineet kyllikseen kehua „yhteiskunnallista rauhaa” ja sitä, että myrskyt eivät ole välttämättömiä „demokratian” vallitessa, kun avautui uusi valtavien maailmanmyrskyjen pesäke Aasiassa. Venäjän vallankumouksen jälkeen seurasi Turkin, Persian ja Kiinan vallankumous. Me elämme nyt juuri näiden myrskyjen ja niiden Eurooppaan kohdistuvan „takaisinheijastumisen” aikakautta. Olkoot Kiinan suuren tasavallan, jota vastaan kaikenlaiset „sivistyneet” hyeenat hiovat nyt hampaitaan, kohtalot millaiset tahansa, mutta mitkään voimat maailmassa eivät voi palauttaa vanhaa maaorjuutta Aasiassa, eivät saa pyyhkäistyksi pois maan päältä kansanjoukkojen sankarillista demokratismia aasialaisissa ja puoliasialaisissa maissa.

Eräitä ihmisiä, jotka eivät seuraa tarkkaavaisesti joukko-taistelun valmistelun ja kehityksen ehtoja, on kapitalismin-vastaisen ratkaisevan taistelun pitkälinen lykkäytyminen Euroopassa saattanut epätoivon ja anarkismin valtaan. Me näemme nyt, kuinka lyhytnäköistä ja raukkamaista anarkistinen epätoivo on.

Ei epätoivoa, vaan reippautta on ammennettava siitä tosiasista, että kahdeksansatamiljoonainen Aasia on

tullut mukaan taisteluun samojen eurooppalaisten ihanteiden puolesta.

Aasian vallankumoukset ovat näyttäneet meille sen samaisen liberaalien selkärangattomuuden ja halpamaisuuden, sen samaisen demokraattisten joukkojen itsenäisyyden erittäin suuren merkityksen, proletariaatin samaisen selvän pesäeron ylipäänsä kaikesta porvaristosta. Se, joka Euroopan ja Aasian kokemuksen jälkeen puhuu *ei*-luokkapoliitikasta ja *ei*-luokkasosialismista, ansaitsee yksinkertaisesti tulla suljetuksi häkkiin ja asetetuksi näytteille jonkin australialaisen kengurun rinnalle.

Aasian jälkeen alkoi myös Eurooppa liikehtiä — vaikkakaan ei aasialaisesti. Vuosien 1872—1904 „rauhallinen” kausi on siirtynyt peruuttamattomasti ikuisuuteen. Elin-kustannusten kalleus ja trustien harjoittama sorto kärjistäivät ennenkuulumattomasti taloudellista taistelua, joka on saanut hievahtamaan paikoiltaan jopa liberalismin eniten turmelemat Englannin työläiset. Silmiemme edessä kypsyy poliittinen kriisi kaikkein „kivenkovimmassa” porvariston ja junkkerien maassa, Saksassa. Hurja asevarustelu ja imperialismiin politiikka tekevät nykyisestä Euroopasta selläisen „sosiaalisen rauhan”, joka muistuttaa parhaiten ruutitynnyriä. Mutta *kaikkien* porvarillisten puolueiden hajoaminen ja proletariaatin kypsyminen edistyy herkeämättä.

Marxilaisuuden ilmaantumisen jälkeen on kukin maailmanhistorian kolmesta suuresta aikakaudesta tuonut marxilaisuudelle uutta vahvistusta ja uusia voittoja. Mutta vielä suuremman voiton marxilaisuudelle proletariaatin oppina tuo edessäoleva historian aikakausi.

„Pravda” № 50,
maaliskuun 1 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan